

Förenklad täthetskontroll med luft

För vissa rörsystem

Installatörs
företagen

Februari 2014
Uppdaterad 2025-05-29

Täthetskontroll med luft, låga tryck

– en metod framtagen av Installatörsföretagen och Säker Vatten

ALLA RÖRSYSTEM FÖR tappvatten, golvvärme och andra konventionella värmesystem ska tryck- och täthetskontrolleras innan de tas i drift. Täthetskontroll görs genom att rörsystemet trycksätts och att man kontrollerar att trycket sedan är oförändrat och stabilt under täthetskontrollen.

Alla fogar inspekteras under kontrollen. Innan systemet tas i bruk ska tryck- och täthetskontroll göras enligt Branschregler Säker Vatteninstallation.

Förenklad täthetskontroll med luft för vissa rörsystem

Om det är risk för frysning eller bakterietillväxt innan ett rörsystem ska tas i drift är det opraktiskt att utföra täthetskontrollen med vatten. För vissa rörsystem kan man därför göra förenklad täthetskontrollen med luft. Det gäller system för tappvatten, golvvärme och andra konventionella värmesystem med plast- eller metallrör som ska byggas eller gjutas in.

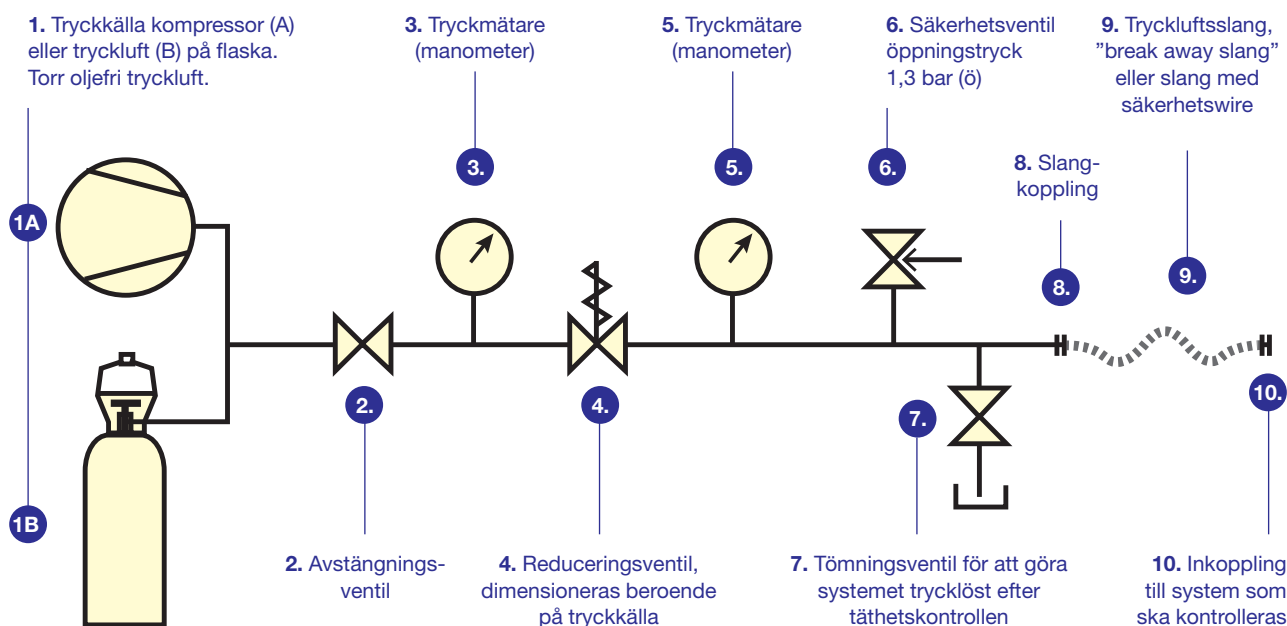
Förenklad täthetskontroll enligt den här skriften ”Förenklad täthetskontroll med luft för vissa rörsystem”, kan utföras utan ackreditering enligt AFS 2023:13.

6 viktiga förutsättningar för förenklad täthetskontroll med luft

1. ⚠ Gäller inte rörsystem som bearbetas med till exempel lödning och svetsning.
2. Rör och rördelar ska ha certifikat från leverantören som visar att de är provade avseende tryckhållfasthet. Observera att dessa intyg som regel måste beställas samtidigt med rören.
3. Riskbedömning ska utföras och dokumenteras innan täthetskontrollen görs. Riskbedömning utförs enligt ”Riskbedömning vid förenklad täthetskontroll med luft för vissa rörsystem”.
4. Systemet får inte innehålla ingjutna eller inbyggda fogar.
5. Rören får inte varit utsatta för åverkan som kan påverka materialet.
6. Montering av rör och rördelar ska utföras enligt leverantörens dokumenterade monteringsanvisningar som ska finnas på arbetsplatsen.

Exempel på provningsanordning för täthetskontroll med luft

Exempel på arbetsgång vid förenklad täthetskontroll med luft

1. Innan täthetskontrollen

- **!** Gäller inte rörsystem som bearbetas med till exempel lödning och svetsning.
- Rör och rördelar ska ha certifikat från leverantören som visar att de är provade avseende tryckhållfasthet. Observera att dessa intyg som regel måste beställas samtidigt med rören.
- Riskbedömning ska utföras och dokumenteras innan täthetskontrollen görs. Riskbedömning utförs enligt "Riskbedömning vid förenklad täthetskontroll med luft för vissa rörsystem". Dokument för riskbedömningen tillhandahålls av Säker Vatten och VVS Företagen.
- Systemet får inte innehålla ingjutna eller inbyggda fogar.
- Rören får inte varit utsatta för åverkan som kan påverka materialet.
- Montering av rör och rördelar ska utföras enligt leverantörens dokumenterade monteringsanvisningar som ska finnas på arbetsplatsen.

2. Förslag på hur täthetskontrollen kan utföras

- **Koppla in tryckanordningen.** Flaska för tryckluft eller kompressor ska vara försedd med tryckregulator och tryckmätare (manometrar) som mäter primärt tryck (tryck i flaska eller kompressortank) och sekundärt tryck (tryck i rörsystemet).
- **Trycksätt systemet.** Trycket höjs till testtrycket 1,1 bar(ö). Trycket får inte överstiga 1,1 bar(ö).
- **Testtrycket ska ställas in så att det är stabilt.** Koppla bort tryckanordningen. Därefter ska trycket inte sjunka under kontrolltiden, minst 30 minuter. För plaströrsystem kan trycket sjunka något till att börja med. Höj i så fall åter trycket till 1,1 bar och kontrollera i ytterligare 30 minuter. Se leverantörens dokumenterade anvisningar.
- **När trycket är stabilt avsynas alla rördelar** med hjälp av läcksökningsmedel (såpvatten, läcksökningspray etc.). *Kontrollera i leverantörens monteringsanvisning vilken typ av läcksökningsmedel som kan användas. Fel läcksökningsmedel kan innebära risk för skador på rör eller rördelar!*
- **Om läckor upptäcks görs systemet trycklöst.** Efter reparation upprepas täthetskontrollen.
- **Täthetskontrollen dokumenteras,** använd "Protokoll, Förenklad täthetskontroll med luft".

!
Efter att täthetskontrollen är utförd, ska även en tryckkontroll utföras enligt Branschregler Säker Vatteninstallation innan systemet driftsätts. Blanketten från tryck- och täthetskontrollen ska arkiveras i 10 år.

3. Efter täthetskontrollen

- Innan systemet driftsätts ska tryck- och täthetskontroll göras enligt Branschregler Säker Vatteninstallation. Blanketten från tryck- och täthetskontrollen ska arkiveras i 10 år.
- Dokumentation för tryck- och täthetskontroll hittar du på medlemssidorna på www.sakervatten.se och www.in.se.

Blanketter och information

Ladda hem dina blanketter på www.in.se eller www.sakervatten.se.

FÖRETAG
FÖRMAN: Efternamn
Adress
POSTADRESS

EXEMPEL
Checklista för "Riskbedömning
vid förenklad täthetskontroll
med luft för vissa rörsystem"

- Riskbedömning ska alltid utföras inför tryck- och täthetskontroll av rörsystem.
- Riskbedömning enligt denna metod kan utföras inför täthetsprovning av rören i plast eller metall för tappvatten, golvvärme och andra konventionella värmesystem.
- Riskbedömningen ska dokumenteras, t.ex. med denna blankett. Dokumentationen ska bevaras.

Checklista för Riskbedömning vid förenklad täthetskontroll med luft för vissa rörsystem:

☐	Täthetskontroll med luft ska utföras enligt "Förenklad täthetskontroll med luft", Installatörsföretagen och Säker Vatteninstallation daterad februari 2021.
☐	Den som utför täthetskontrollen har tillräcklig kunskap och erfarenhet för arbetet. (Det kan t.ex. vara yrkesbevis som VVS- eller industrimontör. Den som utför kontrollen ska ha utfört motsvarande kontroll under handledning.)
☐	Rör och ingående komponenter har en tryckklass som klarar kontrolltrycket. Dokumentation ska finnas på levererade rör och rördelar. Rör och rördelar får inte vara bearbetade.
☐	Rör, kopplingar och andra komponenter som bärts av provningen är hela och utan sprickor överkanten.
☐	Kontrollutrustning som används ska vara kalibrerad och ha rätt noggrannhet.
☐	Kontroll av provområdet för täthetskontroll, provområdet ska vara städat, kontrollera vilka personer som befinner sig i provområdet.
☐	Luften i tryckmediet ska vara ren, torr och ogenomslutlig.
☐	Trycksättning av rörsystemet till kontrolltrycket 1,1 bar(ö). Får inte överstiga 1,1 bar!

Övriga risker som ska beaktas:

--	--

Kontroll och riskbedömning:

Täthetskontroll för:	Kontrollen ska utföras av:
Riskbedömningen upprättad av:	Datum:

Februari 2021

Exempel på riskbedömning.

FÖRETAG
FÖRMAN: Efternamn
Adress
POSTADRESS

PROTOKOLL
Förenklad täthetskontroll
med luft.

Kontrollmedia: Luft med lågt tryck (max 1,1 bar(ö))
Rörinstallation

Allmänna uppgifter:

Färdighet	Rörlängd	Upprättningsdatum
Kontrollsystem (system)	Kontrollen utförd av:	Kontrollutrustning:
Kalibrerat datum:	Bedömd tryck, bar:	Använt förtag (om annat än ovan):
Riskbedömning före kontroll utförd, signatur	Noteringar från riskbedömning:	

Täthetskontroll med luft max 1,1 bar (ö). Kontrolltid 30 min.

Pls	Objekt av systemet	Trycksättning under kontrollen	Läckagekontroll utförd, signatur	Anmärkning/avvikelse
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Noteringar (i ex. felaktigheter som kan ha påverkat mätresultatet)

--

Kontrollerna utförda av:

--

Februari 2021

Förenklad täthetskontroll med luft.

6 viktiga förutsättningar för förenklad täthetskontroll med luft

- ❗ Gäller inte rörsystem som bearbetas med till exempel lödning och svetsning.
- Rör och rördelar ska ha certifikat från leverantören som visar att de är provade avseende tryckhållfasthet. Observera att dessa intyg som regel måste beställas samtidigt med rören.
- Riskbedömning ska utföras och dokumenteras innan täthetskontrollen görs. Riskbedömning utförs enligt "Riskbedömning vid förenklad täthetskontroll med luft för vissa rörsystem".
- Systemet får inte innehålla ingjutna eller inbyggda fogar.
- Rören får inte varit utsatta för åverkan som kan påverka materialet.
- Montering av rör och rördelar ska utföras enligt leverantörens dokumenterade monteringsanvisningar som ska finnas på arbetsplatsen.

Täthetskontroll med luft, låga tryck är en metod framtagen av Installatörsföretagen och Säker Vatten.

Installatörs
företagen

www.in.se

www.sakervatten.se